

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 64/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7CoE/21/2021 z 31. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. augusta 2021 doplnenou podaním doručeným 26. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľke ako povinnej bolo 8. decembra 2014 doručené upovedomenie o začatí exekúcie, ktorým ju súdny exekútor upovedomil o začatí exekučného konania vedeného na účel vymoženia peňažnej pohľadávky oprávneného v sume 14 348,35 eur a trov exekúcie v sume 1 564,20 eur s DPH. Proti upovedomeniu podala sťažovateľka námietky, ktorými započítala oproti vymáhanej pohľadávke svoje pohľadávky proti oprávnenému, ktoré, čo sa týka dôvodu aj výšky, identifikovala a preukázala pripojenými listinnými dôkazmi. Navrhla vyhovieť jej námietkam a po právoplatnosti uznesenia o vyhovení námietkam žiadala exekúciu zastaviť. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) konajúci vyšším súdnym úradníkom uznesením č. k. 20Er/3160/2014

z 2. decembra 2015 námietky sťažovateľky proti exekúcii zamietol. Na odvolanie sťažovateľky sudca okresného súdu uznesením č. k. 20Er/3160/2014 z 22. augusta 2016 námietkam proti exekúcii vyhovel. Poukázal na to, že započítacie námietky sťažovateľka uplatnila vo svojich námietkach proti exekúcii, ktoré boli doručené právnenému zástupcovi oprávneného 20. januára 2015. Pohľadávky oprávneného aj sťažovateľky boli spôsobilé na započítanie a zanikli dňom, keď sa stretli. Proti označenému uzneseniu podal oprávnený odvolanie. Sťažovateľka sa vyjadrila k odvolaniu oprávneného podaním zo 16. januára 2017, v ktorom poukázala na to, že svoje pohľadávky, čo sa týka dôvodu aj výšky, voči oprávnenému identifikovala určito a zrozumiteľne, a preukázala ich listinnými dôkazmi. Poukázala na judikatúru najvyšších súdnych autorít, z ktorej vyplýva možnosť uplatniť vzájomnú pohľadávku povinného voči oprávnenému aj v exekučnom konaní. Krajský súd svojím uznesením č. k. 15CoE/71/2017 z 25. októbra 2018 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci okresný súd uznesením č. k. 20Er/3160/2014 zo 4. novembra 2020 opäť námietkam sťažovateľky proti exekúcii vyhovel, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol, ktoré pohľadávky sťažovateľka započítala proti pohľadávke oprávneného a akým spôsobom ich preukázala. Proti tomuto uzneseniu oprávnený opäť podal odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu zmenil tak, že námietky povinnej proti exekúcii a trovám exekúcie zamietol.

3. Krajský súd vo všeobecnosti vysvetlil podstatu konania o námietkach povinného proti exekúcii s osobitným akcentom na obmedzený okruh dôvodov použiteľných v námietkach v zmysle § 50 ods. 1 Exekučného poriadku s tým, že podmienkou relevancie skutočností argumentovaných v námietkach je, že nastali až po vzniku exekučného titulu.

4. Podľa krajského súdu povinná prejavila vôľu smerujúcu k započítaniu pohľadávky podaním s obsahom námietok proti exekúcii, ktoré bolo doručené súdu 23. decembra 2014 a následne oprávnenému 20. januára 2015. Jedným z predpokladov zániku záväzku započítaním pohľadávok je uskutočnenie právne relevantného prejavu vôle smerujúceho k zániku záväzku započítaním. V konaní nebolo preukázané, že by sa započítací prejav dostal do dispozičnej sféry oprávneného pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie, resp. že k započítaciemu prejavu, a teda aj k následnému zániku vymáhanej pohľadávky, došlo pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Exekúcia teda začala dôvodne, pretože započítací prejav v súlade s ustanovením § 580 Občianskeho zákonníka bol urobený až 20. januára 2015, a preto námietky povinnej proti exekúcii bolo potrebné posúdiť ako nedôvodné. Námietky podané oneskorene, neoprávnenou osobou, bez odôvodnenia alebo neopodstatnené súd uznesením zamietne [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 6MCdo/50/2012 z 12. júna 2013].

III.

Argumentácia sťažovateľky

5. Krajský súd v napadnutom uznesení nijako nereagoval na podanie sťažovateľky zo 16. januára 2017, v ktorom sa vyjadrila k odvolaniu oprávneného a v ktorom poukázala aj na judikatúru najvyšších súdnych autorít, z ktorej vyplýva explicitne možnosť uplatniť vzájomnú pohľadávku povinného voči oprávnenému v exekučnom konaní.

6. Námietky sťažovateľky boli zamietnuté z dôvodu, že k započítaniu došlo až po začatí exekúcie, pretože započítací prejav bol urobený až 20. januára 2015, pričom z tejto skutočnosti krajský súd vyvodil záver, že exekúcia začala dôvodne.

7. Krajský súd sa so súdnou praxou najvyšších súdnych autorít nielenže dôkladne a presvedčivo nevysporiadal a ani sa o nej nezmienil, napriek tomu, že sťažovateľka na ňu výslovne poukázala. O predmetnej otázke neexistuje ani rozdielnosť v rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít. Táto skutočnosť vyplýva aj z toho, že krajský súd sa na žiadnu inú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít ani len neodvoláva. Uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6MCdo/50/2012, na ktoré krajský súd poukazuje, sa týka skúmania rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských zmluvách a celkom zjavne nemá súvis s vecou sťažovateľky. Napadnuté uznesenie krajského súdu, pokiaľ ide o nedostatok jeho odôvodnenia vo vzťahu k podstatným otázkam pre rozhodnutie, preto porušilo práva sťažovateľky namietané v ústavnej sťažnosti.

8. Aj keby ustálená súdna prax v tejto veci neexistovala a sťažovateľka na ňu nepoukazovala, výklad § 50 ods. 1 Exekučného poriadku je arbitrárny, v rozpore s jeho znením. Z tohto ustanovenia totiž nevyplýva, že by obsahom námietok či dôvodom na ich vyhovenie a zastavenie exekúcie nemal byť zánik práva po vydaní upovedomia o začatí exekúcie. Krajský súd sa dopustil neprípustného výkladu označeného ustanovenia, čím zasiahol do práv sťažovateľky.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podľa sťažovateľky krajský súd zasiahol do jej práv tým, že napadnuté rozhodnutie nedostatočne odôvodnil vo vzťahu k otázkam podstatným pre rozhodnutie a uskutočnil arbitrárny výklad ustanovenia § 50 ods. 1 Exekučného poriadku.

10. Podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku povinný môže vzniknúť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnymi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť.

11. Podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané.

12. Krajský súd námietky povinnej proti exekúcii zamietol, vychádzajúc zo skutočnosti, že započítací prejav povinnej bol urobený až v rámci námietkovej obrany. Keďže v konaní nebolo preukázané, že k započítaciemu prejavu a k zániku vymáhanej pohľadávky došlo pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie, krajský súd uzavrel, že exekúcia začala dôvodne.

13. Vo vzťahu k judikatúre, ktorou sťažovateľka argumentovala vo svojom podaní zo 16. januára 2017, ústavný súd uvádza, že z nej jednoznačne vyplýva možnosť započítania pohľadávok v exekučnom konaní. Najvyšší súd v rozhodnutí č. k. MCdo 35/2003 korigoval nesprávny právny záver exekučného súdu o neprípustnosti započítania pohľadávky povinného

proti pohľadávke oprávneného v exekučnom konaní, v označenom rozhodnutí sa však nezaoberal časovými súvislosťami započítacieho prejavu, pričom zo skutkových okolností prípadu vyplýva, že k započítaniu pohľadávok došlo ešte pred začatím exekúcie. Pokiaľ sťažovateľka argumentovala rozhodnutím najvyššieho súdu č. k. 6MCdo/12/2010, ani v tomto prípade nebola spornou otázka, kedy k započítaniu pohľadávok (započítaciemu prejavu) došlo, ale sporným bol nesprávny právny záver exekučného súdu, že pohľadávky nie sú spôsobilé na započítanie. V okolnostiach tohto prípadu k započítaniu došlo bezprostredne po podaní návrhu na začatie exekúcie. V sťažovateľkinej veci však krajský súd *in abstracto* možnosť započítania pohľadávok v exekučnom konaní nespochybnil. Ústavný súd preto konštatuje, že ani judikatúra najvyššieho súdu, ktorou sťažovateľka argumentovala, nemôže spochybniť ústavnú udržateľnosť záveru krajského súdu, ktorý nie je v rozpore so závermi sťažovateľkou označených rozhodnutí, tým viac, ak ich skutkové okolnosti sú odlišné. Pokiaľ teda krajský súd na uvedenú argumentáciu sťažovateľky nereagoval a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa s ňou nevysporiadal, nezaťažil tým svoje rozhodnutie nedostatkom riadneho odôvodnenia relevantným z pohľadu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

14. Navyše je potrebné uviesť, že sťažovateľka sa k odvolaniu oprávneného v novom konaní nevyjadрила, preto ani nemohla očakávať reakciu krajského súdu na jej podanie z roku 2017. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na uznesenie č. k. 6MCdo/50/2012, v ktorom najvyšší súd považoval postup exekučného súdu za správny, keď konštatoval, že povinní neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali, že k započítaciemu prejavu došlo pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie. Preto exekúcia začala dôvodne a námietky povinných proti exekúcii boli posúdené ako nedôvodné. Tvrdenie sťažovateľky, že označené rozhodnutie sa týka skúmania rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských zmluvách a celkom zjavne nemá súvis s jej vecou, ústavný súd považoval za zrejmý omyl.

15. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, podľa ktorej výklad § 50 ods. 1 Exekučného poriadku krajským súdom v jej veci je arbitrárny, ústavný súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2MCdo/3/2009 z 29. apríla 2010, ktorého právna veta znie: „*V konaní o námietkach preskúmava exekučný súd existenciu prekážky výkonu exekúcie, ktorá nastala po vzniku exekučného titulu, ale pred začatím exekúcie. Námietkami povinný sleduje, aby súd rozhodol, že exekúcia na majetok povinného sa nezačala oprávnene a aby exekúciu následne zastavil. Ak ide o prekážku, ktorá vznikla až po začatí exekúcie, námietky sa zamietnu, ale exekúcia sa zastaví v zmysle § 57 Exekučného poriadku, pretože počas exekúcie nastala niektorá zo skutočností tam ustanovená.*“

16. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

17. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že sťažovateľke bol reálne umožnený prístup k súdu, keďže všeobecný súd na základe ňou podaného návrhu (námietok) vo veci konal a rozhodol a rozhodnutie riadne odôvodnil. Závery napadnutého rozhodnutia sú ústavne udržateľné, nevykazujúce znaky arbitrárnosti ani zjavnej neodôvodnenosti. Postup krajského súdu, ktorý napadnutým rozhodnutím námietky sťažovateľky proti exekúcii zamietol, preto nesignalizuje

porušenie označených práv sťažovateľky. O ústavnej udržateľnosti postupu krajského súdu svedčí aj skutočnosť, že okresný súd na návrh sťažovateľky uznesením č. k. 20Er/3160/2014 z 20. septembra 2021 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku a krajský súd toto rozhodnutie svojím uznesením č. k. 7CoE/226/2021 z 31. marca 2022 ako vecne správne potvrdil. Pri rozhodovaní o návrhu na zastavenie exekúcie krajský súd vzal do úvahy preukázanú skutočnosť, že k započítaniu došlo až 20. januára 2015, teda exekúcia začala oprávnene, avšak v jej priebehu došlo k zániku práva v nej uplatňovanému.

18. Ústavný súd preto dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2023

Robert Šorl
predseda senátu